

[Udenrigsministeren]

ge år været et føleligt handicap for dansk salgsarbejde i Østeuropa. I de kommende år vil den vigtigste opgave i dansk markedsføring i Østeuropa derfor være en målrettet indsats over for alle potentielle kunder, og det er en indsats, som ikke kan stå alene. Den må kobles sammen med danske tilbud om kreditfaciliteter, investeringer, joint ventures, garantiordninger, managementtræning, marketinguddannelse osv., alt sammen afpasset efter forholdene i de pågældende lande.

Den kommende tid vil bringe nye udfordringer. Det går jo så hurtigt. Vore gamle forestillinger om Sovjetunionen og Østeuropa er ved at blive nedbrudt. Der vil blive stillet større krav til os om at udnytte de muligheder, som den nye udvikling medfører, og samtidig må vi være opmærksomme på, hvordan vi kan opfange risikoen for tilbageslag. Men målet for vores politik over for Sovjetunionen og Østeuropa er klart. Under den historiske proces, som vi er midt i, skal og kan vi vedvarende og så tidligt som muligt yde et konstruktivt og positivt bidrag til at præge udviklingen i den rigtige retning, og det er regeringens håb og forventning, at Folketinget i dag vil slutte op om dette mål.

*Forhandling***Gade (SF):**

Jeg skal takke for ministerens redegørelse, og selv om den ikke hævdede sig særlig meget over dagligt vande, var den på en række punkter mere søgende og åben, end vi er vant til. Jeg hæftede mig ved, at ministeren talte mest om store muligheder.

Det er et klart fremskridt, at ministeren nu aflever begrebet østblokken. Det kunne være sket før, men nu sker det, og det bør få konsekvenser i retning af en langt mere åben og offensiv politik. Det havde været flot, om ministerens tale også havde afspejlet, at regeringen selv forlader bloktænkningen. Men så langt er vi altså ikke helt kommet endnu.

Nedrustningsforhandlingernes fremskridt krediteres først og fremmest NATO. Om Gorbatsjovs stribe af nedrustnings- og våbenkontrollforslag hedder det f.eks. »men uanset motiverne«.

I forholdet til de baltiske lande gøres eventuelle nye initiativer nærmest helt afhængige af vore allierede. Vi anbefaler ministeren at skulle

sig af med rester af gammel bloktankegang og skifte farvebåndene i skrivemaskinerne ud med helt friske. Noget perestrojka er der dog kommet i ministerens skrivemaskine; f.eks. taler han om, at der skabes større sikkerhed for både Øst og Vest gennem øget samarbejde og nedrustning til det lavest mulige niveau, og han efterlyser fantasi til at forestille sig nye løsningsmodeller. Godt, men det var den slags, der burde være noget mere af.

Regeringens udspil i dag tager alt for lidt fat på det store behov, der er for, at vi i Danmark og i Vesteuropa svarer igen på perestrojkaen i Øst med en tilsvarende åbenhed og vilje til fornyelse hos os selv.

I SF er vi glade for, at der er kommet et udspil om at anvende 300 mio. kr. til støtte for reformprocessen, og i det hele taget er vi glade for, at der nu tegner sig en bred vilje i Folketinget til, at der skal gøres en langt mere målbevidst og aktiv indsats fra dansk side.

Vi er kommet sent fra start; især har det danske erhvervsliv indtil nu været utrolig bagstræverisk og slet ikke set nye muligheder. Nøglen til den utrolige og spændende udvikling er afspændingen mellem Øst og Vest. Den er selve grundlaget for de nye muligheder, der nu opstår både for befolkningerne i Østeuropa og for os i Vest. En fortsat afspænding og en nedrustningsproces er således den afgørende forudsætning for, at reformprocessen kan fortsætte. En aktiv dansk indsats for afspænding og nedrustning bør derfor have allerhøjeste prioritet. Det er en særlig vigtig debat, og jeg skal allerede her kundgøre, at SF mener, at der skal gennemføres en særlig debat i Folketinget om den europæiske nedrustning.

De lande, der er mest interessante netop nu, er selvfølgelig Sovjetunionen, Polen og Ungarn. Især imponerer tempoet i Ungarn, hvor et demokratisk system efter helt frie valg næste år vil være født.

Men foruden disse lande bør vi også være opmærksomme på Jugoslavien, der risikerer at blive helt glemt. Det var i mange år det eneste kommunistiske land, der sagde nej til stalinismen.

Nu ses også stærke reformønsker i DDR, og det er SF's opfattelse, at Danmark skal arbejde for, at reformkræfterne vinder indflydelse i de lande, der stadig styres i skyggen af det stalinistiske system: DDR, Rumænien, Tjekkosllovakiet og Bulgarien.